

ნათელა მელიქიძე

ახალქალაქის ენის სახლის მასწავლებელი

ბილინგვური ბანათლების მხარდაჭერა ჯავახეთში

აბსტრაქტი

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო ბილინგვური განათლების მიმართულებით უაღრესად მნიშვნელოვან ღონისძიებებს ახორციელებს. ბილინგვური განათლების მხარდაჭერის მიზნით, 2010 წლის ნოემბერ-დეკემბერში ევროკავშირის დაფინანსებით, „სამოქალაქო ინტეგრაციისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობების ცენტრთან“ ერთად განახორციელა ტრენინგები ჯავახეთის სკოლების დირექტორებისათვის, რომელთაც უძღვებოდნენ საგანგებოდ ამ პროექტისათვის მომზადებული მენტორები და კონსულტანტები.

სტატიაში წარმოდგენილია ამ ტრენინგების ანგარიში.

ბილინგვური განათლება თანამედროვე საზოგადოების მოთხოვნაა. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო მულტილინგვური განათლების კუთხით მნიშვნელოვან ღონისძიებებს ახორციელებს და მოწოდებულია, განათლების სისტემა გახადოს ეროვნულ უმცირესობათა საზოგადოებაში ინტეგრაციის უმთავრესი ინსტრუმენტი; ხელი შეუწყოს მოსწავლეებში ბილინგვიზმის, ანუ ორი ენის (როგორც სახელმწიფო, ისე მშობლიური ენის) ფლობის უნარის განვითარებას, კეთილ-

განწყობილი დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას განსხვავებული ლინგვისტური და კულტურული ჯგუფების მიმართ. ბილინგვური განათლების მხარდაჭერის მიზნით 2010 წლის ნოემბერ-დეკემბერში ევროკავშირის დაფინანსებით საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ „სამოქალაქო ინტეგრაციისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობების ცენტრთან“ ერთად განახორციელა ტრენინგები ჯავახეთის სკოლების დირექტორებისათვის, რომელთაც უძღვებოდნენ საგანგებოდ ამ

პროექტისათვის მომზადებული მენტორები და კონსულტანტები.

ტრენინგი ითვალისწინებდა ბილინგვური განათლების არსში გარკვევას, ბილინგვური განათლების პროგრამის მოდელის გაცნობას, პროგრამის დაგეგმვისას სხვადასხვა ფაქტორების (მოსწავლეების, ოჯახის, სკოლის, საზოგადოების...) გათვალისწინებას, სააპლიკაციო ფორმების შევსებას, ენისა და ბილინგვური გაკვეთილების შედარებას. ინტერკულტურული განათლების საკითხებს.

ტრენინგის მონაწილეებმა ისაუბრეს თავიანთი ენობრივი ბიოგრაფიის შესახებ (როდის რომელი ენა ისწავლეს და როგორ?), იმსჯელეს – რა ვითარებაში უფრო ადვილია ენის შესწავლა და რატომ? შეავსეს ტესტი: “როგორ ახერხებთ ენის ათვისებას?” ეს ყველაფერი დაეხმარათ, ეთქვათ, რომ ბუნებრივ გარემოში, ძალდაუტანებლად უფრო ადვილია დაეუფლო ენას, რომ სახელმწიფო ენის არცოდნა დამაბრკოლებელია ინტეგრაციისა და პიროვნული რეალიზაციისათვის, რომ სახელმწიფო ენის ფლობა განსაზღვრავს საზოგადოების პოლარიზაციას.

ბილინგვურ განათლებასთან დაკავშირებული მითების გაცნობისას (ბილინგვური განათლება, სამაგიდო წიგნი მასწავლებელთათვის. 2001) შეთანხმდნენ, რომ ბილინგვიზმის განხილვა პოზიტიურ კონტექსტში გულისხმობს ბილინგვალების ენობრივი და კოგნიტიური უნარების უპირატესობას მონოლინგვურთან შედარებით.

ტრენინგმა მსმენელებს აჩვენა, რომ მშობლიური ენისაგან განსხვავებით ქართული როგორც მეორე ენა და ქართული როგორც უცხო ენა, ვითარდება სასწავლო გარემოში და არაბუნებრივ გარემოში, ამიტომ „ქართული გარემო“ შექმნის გზებად დასახელდა: სკოლის ქართულისა და ქართულენოვანი მასწავლებლების საუბარი მხოლოდ ქართულ ენაზე. თვალსაჩინოებისა და გამოფენების ქართული წარწერები, პარტნიორობის პროგრამები, საზაფხულო ბანაკები, ღონისძიებები, რადიოგადაცემებისა და ტელეგადაცემების იმიტაცია.

განსაკუთრებით გამახვილდა ყურადღება იმაზე, რომ ბილინგვური სწავლებისას ეფექტურია თანამშრომლობითი სწავლის ფორმა, რადგან ესაა ხელშემწყობი ზეპირი კომუნიკაციური უნარის

განვითარებისა. ამ დროს მონაწილეებს აქვთ თვითრეალიზაციის მეტი შესაძლებლობა, მადალია პასუხისმგებლობა გუნდის წინაშე, უვითარდებათ სოციალური უნარჩვევები, ეძლევათ აზრისა და ცოდნის გაზიარების შესაძლებლობა.

დასასრულ, ტრენერებმა და ტრენინგის მონაწილეებმა აღნიშნეს, რომ ბილინგუური სწავლება ვერ განხორციელდება სწავლების აქტიური მეთოდების გარეშე (რეკომენდებულია თამაშების გამოყენება), პიროვნებაზე ორიენტირებული სწავლების გარეშე.

Natela Meliqidze

The teacher of Akhalkalaki language house

Supporting of the bilingual education in Javakheti region

ABSTRACT

Ministry of Education and Science of Georgia is implementing the most significant activities on minority education issues. In order to support of bilingual education were conducted workshops for Javakheti school principles in November and December, 2010 by Center for Civil Integration and Inter-ethnic Relation financial support of EU. The workshops were carried out by specially trained trainers and consultants. The Article presents the report of this trainings.